

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 208/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyne spravodajkyne) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Sýkora – advokátska kancelária, s. r. o., Zoborská 13, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 S 7/2016-179 z 1. júna 2017 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžfk 25/2017 z 24. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 S 7/2016-179 z 1. júna 2017 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžfk 25/2017 z 24. októbra 2018.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podľa § 177 a nasl. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) doručenou krajskému súdu 27. januára 2016 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Košice, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-KE-OVBP2-2015/042658 z 19. novembra 2015 (ďalej len „správny orgán“), ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľky a potvrdené v celom rozsahu rozhodnutie mesta Košice, pracoviska Košice-Západ č. A/2015/02792-65/III/BAL zo 7. júla 2015 o dodatočnom povolení stavby „Rodinný dom s dvoma bytmi“ na pozemkoch registra KN-C parc. č. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] s prístupom a s napojením prípojkami vody, kanalizácie, plynu a elektriny na inžinierske siete z verejnej miestnej komunikácie na ulicu [REDAKOVANÉ] na pozemku KN-C s parc. č. [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] pre stavebníka [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka v žalobe namietala, že „*dodatočné povolenie stavby je v rozpore s verejnými záujmami a najmä územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre danú mestskú časť. Taktiež bolo jasne preukázané, že stavebník neunesol dôkazné bremeno, nakoľko nepredložil podklady, z ktorých by vyplývalo, že Stavba nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania, a osobitnými predpismi. Na základe týchto skutočností mal Stavebný úrad rozhodnúť o odstránení predmetnej Stavby. Stavebný úrad, ako aj žalovaný rozhodovali v rozpore so základnými pravidlami správneho konania vymedzenými v ust. § 3*

ods. 1 a ods. 5 správneho poriadku, v rozpore s ust. § 32 ods. 1, § 34 ods. 5 a § 46 správneho poriadku a v rozpore s ust. § 88a ods. 1, ods. 2 a ods. 5, s ust. § 140a ods. 2 a ods. 3 a s ust. § 140b ods. 1 stavebného zákona vzťahujúcim sa na konanie o dodatočnom povolení stavby. Nepostupovali v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, nakoľko v jednotlivých konaniach rozhodovali na základe nedostatočne zisteného stavu vecí. Rozhodnutia stavebného úradu a žalovaného sú nesprávne a nezákonné.“

3.1 Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu podľa § 190 SSP zamietol, keďže po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívnych spisov oboch správnych orgánov a po vypočutí účastníkov konania na pojednávaní „*nezistil ukrátenie subjektívnych práv žalobcu, považujúc žalobné námietky žalobcu za nedôvodné*“. V relevantnej časti odôvodnenia uvedeného rozhodnutia, ktoré má 29 strán, pritom uviedol:

«Súd vychádzajúc z vyššie citovaného ust. § 177 ods. 1 SSP sa primárne zaoberal ukrátením žalobcu na jeho subjektívnych právach predmetným vydaným rozhodnutím žalovaného v správnom konaní o dodatočnom povolení stavby, pričom vychádzajúc z toho, že žalobca v správnom súdnictve môže účinne namietať len tú nezákonnosť rozhodnutia, ktorou bol ukrátený na svojich subjektívnych právach, či už hmotných alebo procesných, mal za to, že len tvrdenie žalobcu o nesprávnosti záverov rozhodnutia žalovaného a o ich rozpore so zákonom nestačí, pretože takému tvrdeniu musí zodpovedať subjektívne oprávnenie žalobcu, ktoré musí vychádzať z konkrétneho právneho predpisu alebo z postavenia účastníka správneho konania...

Účelom konania o dodatočnom povolení stavby je následne zhojenie závažnej chyby zo strany stavebníka, vedomé ignorovanie zákona, pod podmienkou preukázania skutočnosti, že ďalšia existencia nepovolenej stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami. Dôkazné bremeno je na vlastníčkovi stavby, ktorý sa dopustil porušenia zákona...

Súd... považuje postup správnych orgánov oboch stupňov za súladný so zákonom, keď v preskúmaní konaní, predmetom ktorého bolo posúdenie realizácie vykonanej stavby rodinného domu stavebníka (ku dňu 19. 11. 2015), žalovaný upriamil svoju pozornosť k predmetu posúdenia aj z pohľadu zabezpečenia spravodlivej rovnováhy pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov správneho konania tak v prípade stavebníka, ako aj žalobcu. Zo skutkových okolností

vyplývajúcej aj z administratívneho spisu žalovaného podľa názoru súdu vyplýva, že v predmetnej veci správne orgány oboch stupňov v rámci svojej kompetencie, ktorú im zveruje stavebný zákon, pri výkone verejnej moci postupovali pri dodržiavaní relevantných právnych predpisov uvedených v bode 12 a 14 tohto rozsudku v súlade so zákonom, keď v rámci svojej rozhodovacej činnosti posudzovali výkon práv všetkých účastníkov s rovnakým obsahom, v konaní postupovali v súčinnosti s účastníkmi konania, ako aj vysporiadal i sa so vznesenými jednotlivými námietkami žalobcu v stavebnom konaní, a to dostatočným spôsobom, reagujúc na každú jednotlivú námietku žalobcu osobitne, ako je to uvedené na str. 5 a 6 rozhodnutia žalovaného. Ako vyplýva z obsahu rozhodnutia žalovaného a aj prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, oba správne orgány reagovali na všetky relevantné a aj irelevantné námietky žalobcu, ktoré tento podal v predmetnom stavebnom konaní a ktoré námietky boli aj obsahom predmetnej žaloby, a v čase vydania preskúmaného rozhodnutia žalovaného (19. 11. 2015) neexistovala taká skutočnosť, ktorá by potvrdila pravdivosť tvrdenia žalobcu o narušení jeho práv na pohodu bývania, ktorú v žalobe ani výslovne nenamietal. Je jednoznačné, že v uvedenom čase ku dňu vydania žalovaného rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby rodinného domu s dvoma bytmi pre stavebníka žalovaný správne v súlade so stavebným zákonom posúdil súlad dodatočného povolenia stavby s cieľmi a zámermi územného plánovania, ktorými sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia a chráni nezastavané územia. Predmetná stavba sa nachádza v lokalite určenej UPN-Z [REDAKOVANÉ] ako plochy a objekty rodinných domov a bolo vo výlučnej pôsobnosti žalovaného vyhodnotiť aj záväzné stanovisko starostu Mestskej časti Košice – KNV zo 06. 08. 2007, ako aj to, či dokladmi, ktoré predložil stavebník, preukázal súlad verejného záujmu so stavebným zákonom, pretože toto posúdenie neprináleží žalobcovi...

Pokiaľ žalobca konkretizoval porušenie svojich subjektívnych práv až vo vyjadrení zo dňa 27. 05. 2016 narušením pohody bývania a užívania stavby žalobcu a na pojednávaní, kde tvrdil, že: „...výstavbou Stavby dôjde k narušeniu pohody bývania a užívania stavieb a pozemkov žalobkyne, ale aj jednotlivých vlastníkov pozemkov susediacich s pozemkami, na ktorých sa nachádza Stavba. Taktiež sa skomplikuje vybudovanie komunikácie plánovanej v II. etape výstavby, ktorá ma slúžiť širokej verejnosti.“, „... je dotknutá na svojich súkromných právach, najmä čo sa týka realizácie samotnej stavby a prístupovej

cesty k tejto stavbe, ktorá prechádza priamo popod okná žalobkyne, pričom pri žalobkyni je významné aj to, že pracuje z domu, pričom je a asi pravdepodobne aj bude neprimeraným zvýšeným ruchom motorových vozidiel k týmto povoleným stavbám rušená.“, „My nenamietame len stavebný ruch, ale aj to, že povolením takejto stavby rodinného domu s dvoma bytmi dôjde k zvýšenému ruchu aj po dokončení stavby. Čo sa týka preukazovania súladu s verejným záujmom, tak pre posúdenie verejného záujmu, aspoň z toho, čo som zistila konzultáciou s právnou kanceláriou alebo aj s tou pani, ktorá vydávala stavebné povolenie, tak v 1. rade, čo sa týka verejného záujmu, to sú tie stanoviská, ktoré vyplývajú z osobitných predpisov. To sú okrem iného základné požiadavky, technické, súlad s územným, technickým plánom a podobne, rovnako by s tým malo súvisieť aj stanovisko orgánu dotknutého, ktorým je mestská časť, a potom by tu mali byť súčasťou verejného záujmu aj chránené záujmy vlastníkov susedných pozemkov. Ja chcem povedať jednu vec, podľa mňa aj podľa zákona, ako je charakterizovaný rodinný dom, to je objekt na bývanie s maximálne troma bytmi s prístupom z verejnej komunikácie, tak je charakterizovaný. Prístup z verejnej komunikácie má viac ako 50 m a vedie presne popod naše okná.“ (bod 8 a 10 tohto rozsudku), tak súd vyhodnotil tvrdené porušenie subjektívneho práva žalobcu ako právne irelevantné, pretože stavebný ruch existuje pri každej stavebnej činnosti a má len dočasný charakter, a to isté platí o premávke autami popod okná žalobcu, a žalobca tieto námietky vzniesol po dvojmesačnej lehote uvedenej v ust. § 181 ods. 1 SSP... Z vyššie uvedených dôvodov súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a procesného postupu mu predchádzajúceho uzatvára, že stavebný úrad v prvostupňovom stavebnom rozhodnutí zo zistených skutkových okolností urobil správny záver a žalovaný v druhostupňovom správnom rozhodnutí na základe vlastného správneho uváženia správne ustálil, že odvolacie námietky žalobcu, ktoré boli zhodné so žalobnými námietkami žalobcu, sú nedôvodné a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade s hmotno-právnymi a procesno-právnymi ustanoveniami stavebného zákona.»

3.2 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu zároveň vyplýva, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 72/2010 zo 4. mája 2010, v ktorom (okrem iného) uviedol, že „v súvislosti s výkladom a aplikáciou

príslušných právnych predpisov musí súd prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.“.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť odôvodnenú tým, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu [§ 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP“)]. Sťažovateľka v kasačnej sťažnosti namietala, že rozsudok krajského súdu je arbritárny a nedostatočne odôvodnený vo vzťahu k argumentom, ktoré uplatnila v konaní pred správnyimi orgánmi, ako aj v žalobe doručenej krajskému súdu.

5. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu zamietol podľa § 461 SSP ako nedôvodnú. V relevantnej časti odôvodnenia uvedeného rozhodnutia pritom konštatoval, že *„žalobca sa správnou žalobou môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv, ktoré boli porušené alebo ohrozené napadnutým administratívnym rozhodnutím...“*

Určujúcim kritériom rozhodnutia i opatrenia orgánu verejnej správy je priamy dopad na práva, právom chránené záujmy a povinnosti ich adresáta. Keďže ide o práva, právom chránené záujmy a povinnosti určitého subjektu administratívneho konania, možno hovoriť o subjektívnych právach. Práve prepojenie dopadu rozhodnutia a opatrenia orgánu verejnej správy na subjektívne práva so súdnym prieskumom vymedzuje účel ochrany, ktorý je spojený s podaním všeobecnej správnej žaloby...“

Žalobca argumentoval narušením pohody bývania a užívania stavieb a pozemkov žalobcu. Argumentoval aj narušením pohody bývania jednotlivých vlastníkov pozemkov susediacich s pozemkami, na ktorých sa nachádza povoloávaná stavba. K uvedenému kasačný súd uvádza, že žalobca môže argumentovať len ohrozením a porušením jeho subjektívnych práv a nie aj práv vlastníkov susediacich pozemkov. Žalobca musí tvrdiť,

že bol ukrátený na svojich vlastných subjektívnych právach, t. j. musí ísť o subjektívne práva žalobcu, a nie tretej osoby. Žalobná legitímácia v zmysle § 177 ods. 1 SSP musí byť daná pre všetky prípady, kedy je dotknutá právna sféra žalobcu, t. j. kedy sa jednostranný úkon správneho orgánu (individuálny správny akt) vzťahujúci sa ku konkrétnej veci a konkrétnym adresátom dotýka ich právnej sféry. Nejde teda iba o to, či úkon správneho orgánu založil, zmenil alebo zrušil či záväzne určil práva a povinnosti žalobcu, ale o to, či sa podľa tvrdení žalobcu v žalobe, negatívne prejavil v jeho právnej sfére. Z uvedených dôvodov správny súd nemôže prihliadať k argumentácii žalobcu, týkajúcej sa vlastníkov susediacich pozemkov...

Najvyšší súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že zo žaloby nie je zrejmé, aké konkrétne subjektívne práva žalobcu boli porušené alebo ohrozené... Rovnako aj v podanej kasačnej sťažnosti žalobca namietal len všeobecne, že došlo k narušeniu pohody bývania, avšak neuviedol, ako konkrétne došlo k ukráteniu na jeho právach. Konkrétne namietal len, že sa znemožní vybudovanie komunikácie plánovanej v II. etape rozvoja územia MČ, tak ako ho definujú záväzné regulatívny ÚPN-Z v odseku č. 4 Funkčné regulatívy. Otázka o znemožnení vybudovania predmetnej komunikácie však nepatrí do právomoci žalobcu. Uvedené posudzuje stavebný úrad v súčinnosti s dotknutými orgánmi... V konaní o správnej žalobe sa nemožno domáhať len akéhosi všeobecného nesúhlasu s aplikáciou právnych predpisov v tom ktorom administratívnom konaní...

Ohľadom námietky prenesenia dôkazného bremena zo strany žalobcu na stavebný úrad kasačný súd uvádza, že dôkazné bremeno preukázania súladu existujúcich stavieb s verejnými záujmami leží na stavebníkovi. Rozsah dôkazného bremena konkretizuje stavebný úrad v súčinnosti so stavebníkom. Stavebný úrad zhromaždením podkladov namiesto stavebníka procesne nahradil povinnosť stavebníka. V danom prípade však to nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia...

Pri stavbách postavených bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním je stavebný úrad povinný vždy skúmať, či takúto stavbu nemožno dodatočne povoliť. Ak uvedené stavebník nepreukáže treba pristúpiť k odstráneniu stavby v zmysle § 88a ods. 2, 5 zákona č. 50/1976 Zb.“.

6. S uvedenými závermi krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľka nesúhlasí a s poukazom na žalobné námietky, ako aj dôvody kasačnej sťažnosti v ústavnej sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že „oba konajúce súdy sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne a ústavne konformným spôsobom nevysporiadali s argumentmi sťažovateľa a zároveň tým, že vo veci vykonali ústavne nesúladný výklad aplikovaných právnych noriem, čím bolo sťažovateľovi odňaté právo na spravodlivý proces vrátane práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy. Uvedenými rozhodnutiami oba konajúce súdy odňali sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a svoje rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci. Napadnuté rozsudky sú nedostatočne odôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné. Konajúce súdy svojím nesprávnym procesným postupom znemožnili sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces... Arbitrárnosť rozhodnutí a ich nedostatočná odôvodnenosť nie je v súlade s právom na spravodlivý súdny proces ako aj s právom na súdnu ochranu.“. Sťažovateľka zastáva názor, že „napádané správne rozhodnutia vo veci samej boli vydané v rozpore so zákonom, keďže v zmysle ustanovení stavebného zákona (zákon č. 50/1976 Zb.), a to najmä § 88 ods. 1 písm. b), § 88a ods. 1, § 88a ods. 2, § 88a ods. 5, § 140 ods. 2, § 140 ods. 3, § 140b ods. 1 bolo základným predpokladom pre vydanie dodatočného stavebného povolenia predloženie dokladov stavebníkom, z ktorých musí byť zrejmé, že dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami, s cieľmi a zámermi územného plánovania. V danom prípade je zrejmé, že vydané správne rozhodnutia sú v rozpore minimálne so všeobecne záväznými právnymi predpismi, kedy dodatočným povolením stavby je podľa názoru sťažovateľa vedome opomínaná záväzná časť územného plánu zóny mestskej časti [REDAKOVANÉ], keďže je potrebné najprv vybudovať potrebnú komunikáciu, ktorá bude následne obojstranne obostavaná rodinnými domami. Je zrejmé, že vydané napadnuté správne rozhodnutia sú v rozpore so stanoviskom útvaru hlavného architekta zo dňa 08. 10. 2014, stanoviskom primátora mesta Košice..., nesúhlasným stanoviskom starostu mestskej časti [REDAKOVANÉ]..., ktoré predniesol pred správnym orgánom na ústnom pojednávaní konanom dňa 04. 07. 2014. Správne orgány taktiež neprihliadli ani na petíciu obyvateľov mestskej časti [REDAKOVANÉ], ktorej predmetom bolo zastavenie výstavby realizovanej stavebníkom. Okrem toho nemôže byť podľa názoru sťažovateľa ústavne udržateľný stav, ktorý vznikol v dôsledku vydaných

správnych aktov a ich následným potvrdením zo strany všeobecných súdov, keďže v tomto konkrétnom prípade je uvedeným postupom chránený nezákonný stav, ktorý nastal a poskytovaná väčšia ochrana subjektívnych práv tomu, kto koná v rozpore so zákonom skrývajúc sa za argumentáciu, že rovnosť vlastníckych vzťahov je daná a jeden vlastník nemôže zasahovať do práva druhého vlastníka, len z toho dôvodu, že sa cíti na svojich právach ukrátený... Argumentácia konajúcich súdov založená na názore, podľa ktorého vydanými správnymi aktmi nedošlo k zásahu do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa nemôže obstať... Právo na preskúmanie správnych aktov nezávislým orgánom je verejným subjektívnym právom zaručeným na ústavnej úrovni.“.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezhom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania. Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv zaručených čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 6 S 7/2016-179 z 1. júna 2017 (bod 3.1 a 3.2) a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžfk 25/2017 z 24. októbra 2018 (bod 5) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (bod 4), ktoré sťažovateľka považuje za arbitrárne, zjavne neodôvodnené, rozporné a nepreskúmateľné (bod 6).

11. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

14. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

15. Podľa čl. 36 ods. 2 listiny kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nemožno vylúčiť preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa listiny.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

18. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

20. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

22. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nemôže materiálne nahrádzať hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi, ktorých sústava je od ústavného súdnictva oddelená na báze ústavnej regulácie.

Len výnimočne, za splnenia podmienok uvedených v predchádzajúcej vete môže ústavný súd hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi podrobiť svojej právomoci, avšak výlučne v rovine kasačného prieskumu. Inak by sa ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti dostával do pozície ďalšej inštancie všeobecného súdnictva, čo ústava nedovoľuje.

23. Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

24. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012). Taktiež treba mať na zreteli, že správne konanie nie je kontradiktórnym konaním rovnako ako rozhodovanie v správnom súdnictve vzhľadom na to, že jeden z účastníkov konania v správnom súdnictve je vždy orgán verejnej moci, ktorý rozhodoval o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom predmetom konania pred správnym súdom je v zásade preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 308/2011).

25. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie

orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého rozsudku krajského súdu bol príslušný najvyšší súd (kasačný súd), ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu krajského súdu v tejto veci, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenia svojich základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv zaručených čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu

č. k. 6 S 7/2016-179 z 1. júna 2017, odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

27. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

28. „Kasačný súd preskúmava napadnuté rozhodnutie zásadne z hľadiska uplatnených dôvodov kasačnej sťažnosti (sťažnostných bodov). Kasačný súd skúma, či tu existuje uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. a) až j) a jeho náležité vymedzenie podľa § 440 ods. 2... Zamietnutie kasačnej sťažnosti je meritórnym rozhodnutím kasačného súdu. Kasačný súd po vecnom preskúmaní zamietne kasačnú sťažnosť, ak nie je dôvodná, a teda napadnuté rozhodnutie krajského súdu je správne... Ak kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, nemôže sa obmedziť iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ale musí sa zaoberať všetkými podstatnými tvrdeniami účastníkov konania a náležite sa s nimi vysporiadať... Ak kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietne, pôvodné rozhodnutie krajského súdu ostáva bez zmeny.“ (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2018. s. 1717 a 1718).

29. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že najvyšší súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom vzhľadom na predmet posudzovaného konania sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnutý rozsudok nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnuté uznesenie nerefletovalo ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o kasačnej sťažnosti sťažovateľky. Z ústavnoprávneho hľadiska niet ani žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku, pretože sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

30. Sťažovateľka v danom prípade neobhájila svoje tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

31. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžfk 25/2017 z 24. októbra 2018 a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Ústavný súd taktiež dospel k záveru, že z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžfk 25/2017 z 24. októbra 2018 nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo. Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o návrhu sťažovateľky, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku krajského súdu č. k. 6 S 7/2016-179 z 1. júna 2017.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2019